

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından, 2001 yılında A. Michael Spence'e (Stanford Üniversitesi, Kaliforniya-ABD) verilmiştir. Spence, bu ödüle "Asimetrik Enformasyonun Geçerli Olduğu Piyasaların Analizi Üzerine Yaptıkları Katkılardan" dolayı layık görülmüştür.

A. MICHAEL SPENCE - 2001 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: 1943 yılında Montclair, New Jersey, Amerika'da doğmuştur. Babası II.Dünya Savaşı sırasında fiyat kontrollüğü yaptığı için sık sık Ottawa ile New Jersey arasında seyahat etmiştir. Bu nedenle Spence'in gençliği Ottawa'da geçmiştir. Babasının ticaret ve finans üzerine doktora eğitimi almış olması Spence üzerinde etkili olmuştur. 1968 yılında Ann Bennet ile evlenmiş ve üç çocuk sahibi olmuştur. Ancak 1995 yılında bu evlilik sona ermiştir. 1997 yılında Monica Cappuccini ile ikinci evliliğini gerçekleştirmiştir. Spence, halen New York Üniversitesinde ekonomi profesörü olarak görev yapmaktadır.

Eğitim-Kariyer: 1966 yılında Princeton Üniversitesi'nde felsefe bölümünde lisans eğitimini tamamlamıştır. Ardından 1968 yılında Oxford Üniversitesinde matematik yüksek lisansı yapmıştır. İktisat bilimine yönelmesi doktora eğitimi sırasında olmuştur. 1972 yılında Harvard Üniversitesinde iktisat doktorasını tamamlamıştır. Doktora tezi sonunda David A.Wells doktora tez ödülünü kazanmıştır. 1975 yılında Harvard Üniversitesi ekonomi bölümünde doçent unvanını almıştır. 1982 yılında çalıştıkları alanda en belirgin katkıları sağlamış 40 yaşın altındaki ekonomistlere verilen John Bates Clark Ödülü'ne layık görülmüştür. 1983 yılında Harvard Üniversitesi ekonomi bölümünde bölüm başkanı olmuştur. 1984-1990 yılları arasında Harvard Üniversitesi Sanat ve Bilimler Fakültesi; 1990-1999 yılları arasında ise Stanford Üniversitesi İşletme Fakültesi dekanlığı görevlerinde bulunmuştur. 2000 yılında Stanford Üniversitesi'nden emekli olmuştur. 2010 yılından bu yana New York Üniversitesinde emekli öğretim üyesi olarak akademik kariyerine devam etmektedir.

Hobileri: Üniversite yıllarında buz hokeyi oynamış ve takım kaptanlığı görevini üstlenmiştir.

İktisat Bilimine Katkıları: 1973 yılında yayınlanan 'Job Market Signaling (işgücü piyasasında işaret teorisi)'adlı makalesi Spence'in iktisat bilimine en önemli katkısıdır. Spence bu çalışması öncülüğünde 2001 yılında Akerlof ve Stiglitz ile birlikte Nobel kazanmıştır. İşgücü piyasasında işaret teorisi bilgi asimetrisinin var olduğu durumlarda bireylerin dışarıdan gözlemlenemeyen özelliklerini açığa vurup bunları diğer bireylere belli etmesi esası üzerine kurulu bir teoridir. Spence, asimetrik bilginin var olduğu bir ortamda taraflardan birinin kendi durumuna ilişkin ayrıntıları karşı tarafa aktarmasının olanaklı olduğunu, olumsuz seçimin böylece ortadan kalkacağını savunmuştur. İşaret teorisi bilgi asimetrisi sorununun var olduğu tüm durumlarda, asimetrinin olumsuzluklarını azaltan birey davranışlarını açıklamakta ve aynı zamanda oyun teorisinin önemli bir uygulama alanı olarak da yorumlanmaktadır. Spence'in modelinde, işçiler aldıkları eğitim yoluyla işverene yeteneklerinin sinyalini verirler. Daha yetenekli işçi daha iyi ücret alacağı için tüm işçiler yetenekli görünmek ister. Ama işveren işçinin lafına değil aldığı eğitime bakar. Burada eğitimin işçiye üretkenlik anlamında bir katkısı olması gerekmez. Eğitim zor ve maliyetli bir süreç olduğu için yetenekli işçinin daha fazla eğitim alması daha kolaydır. Sinyal mekanizmasının işlemesi için işverenin eğitimin yetenekli işçi için daha az maliyetli olduğunu bilmesi yeterlidir. Bu şartlar altında eğitimin maliyetini ve getirisini göz önüne alan işçiler alacakları eğitimin seviyesini seçerler. Sonuçta eğer işçilerin seçtiği eğitim düzeyi farklıysa, işveren çok eğitim alanın yetenekli işçi olduğunu bilir. Eğer iki tip işçi de aynı eğitimi almışsa (ki bu durum eğitimin getirisinin ya da maliyetinin az olmasından kaynaklanabilir), işveren iki tip işçi arasında bir ayırım yapamaz.